«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ' 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς' 63).

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΔ'. | Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰουνίου 1934 | Ἀριθ. 1143

ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ ΕΠΙ ΣΟΥ Ο ΘΕΟΣ

Εἶσαι λοιπὸν ἀδόκιμον ἀργύριον. Τόσον πολὺ ἀδόκιμον καὶ νοθευμένον, ὥστε, ἐὰν δὲν καθαρισθῇς, δὲν κάμνεις διὰ τίποτε. Εἶσαι μέταλλον χωρὶς ἀξίαν. Εἶσαι σκωρία ὄχι μόνον ἄχρηστος, ἀλλὰ καὶ δηλητηριώδης.

Εἰξεύρω καλά, ὅτι δὲν τὸ ἐννοεῖς. Ἡ ἁμαρτία καὶ τὰ πάθη της, ποὺ ἐμόλυναν τὴν ἁγνότητα τῶν ψυχῶν μας καὶ τὰς ἐνόθευσαν, ὥστε νὰ ὁμοιάζουν τώρα πρὸς τὸ ἀδόκιμον ἀργύριον, μᾶς φέρουν συγχρόνως τόσον σκοτισμόν, ὥστε νὰ μὴ ἐννοῶμεν τὴν θέσιν μας καὶ τὴν κατάστασίν μας. Καὶ δι' αὐτό, ἐνῷ ὁμοιάζομεν πρὸς ἀργύριον ἀδόκιμον καὶ πρὸς σκωρίαν δηλητηριώδη, ἔχομεν τὴν ἰδέαν, ὅτι εἴμεθα πολυτιμότεροι καὶ τοῦ χρυσοῦ. Καὶ ἐνῷ εὑρισκόμεθα παρὰ τὸ χεῖλος τῆς ὀλεθρίας ἀβύσσου, παραμένομεν ἀμέριμνοι διότι νομίζομεν, ὅτι πατοῦμεν ἐπὶ ἐδάφους ἀσφαλοῦς. Ἰδοὺ λοιπόν, διατί χρειάζονται τὰ κτυπήματα.

Εἰς τὸν βαρέως λιποθυμισμένον καταφέρουν συνήθως ῥαπίσματα ἐπὶ τοῦ προσώπου του διὰ νὰ συνέλθῃ. Καὶ ὁ βαθέως κοιμώμενος ὑπὸ τὴν νάρκην τῆς ἁμαρτίας μόνον μὲ κτυπήματα εἶνε δυνατὸν νὰ ἀφυπνισθῇ. Τ ύ π τ ε λοιπόν. Κτύπα. Ὄχι κρατῶν ξύλον εἰς τὰς χεῖρας. Ἀλλὰ κτύπα μὲ ἕνα τρόπον, ποὺ πονεῖ πολλαῖς φοραῖς πολὺ περισσότερον παρ' ὅσον τὰ κτυπήματα μιᾶς ῥάβδου ἢ μιᾶς μάστιγος.

Πῶς ἄλλως θὰ ἀντιληφθῶ τὰ ἐλαττώματά μου; Θὰ μοῦ κάμουν ἴσως ὑπόδειξιν. Πιθανῶς καὶ παρατήρησιν. Ἐνδέχεται καὶ ἔλεγχον καὶ ἐπίπληξιν. Πόσον πονοῦν αἱ παρατηρήσεις αὐταί! Καὶ πόσον θὰ προετίμων νὰ μοῦ δώσῃ ἕνα ῥάπισμα εἰς τὴν παρειάν κάποιος παράφορος παρὰ νὰ μοῦ ἀπευθύνῃ ἔλεγχον καὶ ἐπίπληξιν τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον τιμῶ καὶ εὐλαβοῦμαι. Τύπτε ὅμως. Κτύπα. Δὲν εἶνε δυνατὸν κατ' ἄλλον τρόπον νὰ διασκεδασθῇ ἡ ἀχλὺς τῆς φιλαυτίας, ποὺ μοῦ σκοτίζει τὸν ὀφθαλμὸν τῆς ψυχῆς, ὥστε νὰ μὴ βλέπω ποτὲ τὰς ἐλλείψεις μου, ἀλλὰ μόνον τὰ ξένα ἐλαττώματα καὶ τὰς κακίας τῶν ἄλλων.

Τὸ πάθος μὲ παραφέρει. Ποῦ νὰ λειτουργήσῃ τὸ λογικόν μου; Ὁ σκοτισμός, τὸν ὁποῖον μοῦ φέρει ἡ αἰχμαλωσία τῶν παθῶν, δημιουργεῖ ἀληθινὴν νύκτα καὶ σκότος ψηλαφητὸν εἰς τὴν ψυχήν μου. Ταλαίπωρος ἐγώ! Πῶς ἄλλως θ' ἀνανήψω παρὰ μὲ τὰ κτυπήματα; Θὰ κτυπηθῶ ἐπάνω εἰς τὰς ὀλεθρίας συνεπείας τοῦ πάθους μου. Ὁ ἀγαθὸς Θεὸς θὰ ἐπιτρέψῃ νὰ γευθῶ μερικοὺς ἀπὸ τοὺς πικροὺς καρποὺς τῆς ἁμαρτίας μου. Θὰ ἀφήσῃ νὰ ἐμπλακῶ εἰς περιπετείας, νὰ ἐμπέσω εἰς πειρασμούς, νὰ ἀντιμετωπίσω τὰς τρικυμίας, ποὺ προκαλοῦν αἱ παρεκτροπαί μου. Θὰ ἐπιπέσῃ ἐπάνω μου ἀλύπητος ἡ ῥάβδος τῆς τιμωρίας Του. Ἀρρώστησε λοιπόν, ἀφοῦ ἤθελες νὰ ζῇς βίον ἄτακτον. Πτώχυνε λοιπόν, ἀφοῦ σοῦ ἤρεσκεν ἡ ἀσωτεία καὶ ἡ σπατάλη. Ἰδοὺ καὶ ἡ κατάληξις τῆς ἀτιμίας καὶ τῆς αἰσχύνης, εἰς τὴν ὁποίαν σὲ ὡδήγησεν ὁ δρόμος ποὺ προετίμησες. Ἰδοὺ καὶ τὰ ἐρείπια, εἰς τὰ ὁποῖα σὲ ἔφερε τὸ πεῖσμά σου. Ξύπνα λοιπόν. Ἐλθὲ εἰς τὸν ἑαυτόν σου. Ὁ Κύριος σὲ κτυπᾷ. Ἢ μᾶλλον σὲ κτυποῦν αἱ πράξεις σου. Θὰ ἐξαγνισθῇς ἆρά γε ὡς ἀργύριον δόκιμον ἢ καὶ εἰς τὴν κατεργασίαν αὐτὴν θ' ἀποδειχθῇς ἄχρηστος;

Τὸ παραμικρὸν νέφος εἰς τὸν ὁρίζοντα τῆς ζωῆς σου σὲ τρομάζει. Ἀνησυχεῖς σὰν νὰ ἦσο μικρὸν παιδίον. Χωρὶς οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον νὰ αἰσθάνεσαι, ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε ἐμπρός σου, ἐπάνω σου, εἰς τὸ πλευρόν σου. Οὔτε ἀντελήφθης ποτέ, ὅτι πρέπει νὰ στηρίζεσαι εἰς τὸν βραχίονά Του καὶ νὰ ὑποτάσσεσαι εἰς τὸ θέλημά Του, ὅσον πικρὰς δοκιμασίας καὶ ἂν σοῦ ἐπιβάλλῃ τοῦτο. Πῶς ἄλλως θὰ τὸ ἀντιληφθῇς; Καὶ πῶς θὰ τὸ αἰσθανθῇς; Μόνον ἐὰν βαδίσῃς ὑπὸ τὴν καταιγίδα τῶν περιπετειῶν. Μόνον ἐὰν πλεύσῃς ὑπὸ τὴν τρικυμίαν, τὴν ὁποίαν φέρουν αἱ δυσκολίαι τῆς ζωῆς. Ἆ! τότε. Εἰς κάθε βῆμά σου θὰ ἀναγκάζεσαι νὰ ἐπικαλῆσαι τὸν Θεόν. Καὶ θὰ μάθῃς οὕτω νὰ στηρίζεσαι εἰς τὸν βραχίονά Του. Εἰς κάθε περιπέτειαν θὰ πληροφορῆσαι, ὅτι αἱ ἀνησυχίαι σου ἦσαν μάταιαι καὶ ὅτι ἐδοκιμάσθης μέν, ἀλλὰ δὲν ἐγκατελείφθης οὔτε ἐχάθης, ὅπως ἐφαντάζεσο. Καὶ θὰ μάθῃς οὕτω νὰ εἶσαι ψύχραιμος καὶ νὰ ἀντιμετωπίζῃς μὲ γενναιότητα καὶ ἀνδρισμὸν πᾶσαν τῆς ζωῆς καταιγίδα.

Μὴ παραπονῆσαι λοιπόν. Ὑπόμενε μόνον καὶ ἐγκαρτέρει. Τύπτεσαι; Τὸ εἰξεύρω. Εἶσαι ἀργύριον ἀδόκιμον καὶ ἄχρηστον. Καὶ Ἐκεῖνος, Ὅστις σὲ κτυπᾷ, δὲν εἶνε ἄνθρωπός τις κοινός, δυνάμενος νὰ πλανηθῇ ἢ νὰ παραφερθῇ. Εἶνε ὁ ἀγαθός, ὁ πάνσοφος, ὁ πανοικτίρμων Θεός. Ἐὰν ἐγκαρτερῇς, ὑπάρχει λοιπὸν ἀμφιβολία περὶ τοῦ ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θ' ἀποδειχθῇς ἀργύριον δεδοκιμασμένον ἑπταπλασίως, κεκαθαρισμένον καὶ πολύτιμον;

Ἀρχιμ. † Εὐσεβίου Ματθοπούλου

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ Α΄ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ϛ΄.

12. «*Ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως· ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθης καὶ ὡμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων*».

Ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα, εἰς τὸν ὁποῖον καλεῖ ἡμᾶς ἡ πίστις. Πιάσε καλά, ὥστε νὰ μὴ εἶνε δυνατὸν νὰ σοῦ ξεφύγῃ καὶ νὰ χάσῃς τὴν αἰώνιον ζωήν, εἰς κληρονομίαν τῆς ὁποίας ἐκλήθης καὶ ὡμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως ἐμπρὸς εἰς πολλοὺς μάρτυρας.

«*Ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα*». Μεταφορὰ χρησιμοποιηθεῖσα ἤδη ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου καὶ ἐν τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ, στίχῳ 18, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἐκεῖ μὲν ὁμιλεῖ περὶ τῆς ἐκστρατείας ἐν γένει τῆς πνευματικῆς, εἰς τὴν ὁποίαν μᾶς καλεῖ ὁ Χριστός, ἐν ᾧ ἐνταῦθα εἰδικώτερον περὶ τοῦ ἀγῶνος τ ῆ ς π ί σ τ ε ω ς· ἤτοι ἡ περὶ τοῦ καλοῦ ἀγῶνος, τὸν ὁποῖον δέον νὰ διεξάγωμεν ὑπὲρ τῆς ὀρθῆς πίστεως κατὰ τῶν ψευδοδιδασκάλων καὶ πολεμίων αὐτῆς· ἢ περὶ τοῦ καλοῦ ἀγῶνος, εἰς τὸν ὁποῖον μᾶς καλεῖ ἡ πίστις, καὶ ὁ ὁποῖος ἀγὼν εἶνε πόλεμος ἐναντίον τῶν ἐν ἡμῖν παθῶν καὶ ἐλαττωμάτων καὶ τῶν ἄλλων χθαμαλῶν συμφερόντων καὶ ἐλατηρίων.

«*ἐπιλαβοῦ*». Πιάσε καλὰ τὴν αἰώνιον ζωήν, ἤτοι ἐργάζου μετὰ προθυμίας καὶ συντόνως, ἵνα μή ποτε ἐξ ἀμελείας ἢ ἀπροσεξίας χάσῃς τὴν αἰώνιον ζωήν, τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος μᾶς παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας διὰ νὰ εἶνε κτῆμά μας· προθυμοποιοῦ νὰ ἐργάζεσαι, ὥστε ἡ αἰώνιος ζωὴ νὰ γίνῃ ἀσφαλὲς καὶ ἀναφαίρετον κτῆμά σου.

«*εἰς ἣν καὶ ἐκλήθης καὶ ὡμολόγησας....*». Εἰς κατάκτησιν καὶ κληρονομίαν τῆς ὁποίας ἐκλήθης. Πότε ἐκλήθης; Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐπεστράφης διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθης. Ἀκριβῶς δι' αὐτὸ ὁ ἀπόστολος ἐπισυνάπτει εὐθὺς καὶ τὸ γεγονὸς τῆς καλῆς ὁμολογίας, τὴν ὁποίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων ἐποιήσατο ὁ Τιμόθεος. Τὸ γεγονὸς δὲ τοῦτο κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἔλαβε χώραν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ βαπτίσματος, ὁπότε ὁ Τιμόθεος ὡμολόγησε τὴν πίστιν εἰς τὸν Χριστόν. Ἐνδέχεται ὅμως ἡ ὁμολογία αὕτη, περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλεῖ ἐνταῦθα ὁ ἀπόστολος, νὰ ἐγένετο καὶ κατὰ τὴν ὥραν τῆς χειροτονίας τοῦ Τιμοθέου, ὡς εἴθισται καὶ μέχρι σήμερον νὰ ποιῆται τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως αὐτοῦ ὁ εἰς τὸ ἀνώτατον τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα καλούμενος.

«τὸν **καλὸν** ἀγῶνα...., τὴν **καλὴν** ὁμολογίαν». Ὀνομάζει τὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως καλὸν καὶ τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως καλήν, διότι ὁ ἀγὼν καὶ ἡ ὁμολογία αὕτη εἶνε ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἀγῶνα ἐπαινετός, ἔνδοξος, ἔντιμος καὶ ὠφέλιμος, ὡς καθιστῶν τὸν ἄνθρωπον ἀρεστὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ὡς προσπορίζων αὐτῷ τὴν αἰώνιον ζωήν. Οὐδεὶς ἄλλος ἀγὼν ἐξευγενίζει καὶ ἐξυψώνει καὶ ὠφελεῖ τόσον πολὺ τὸν ἄνθρωπον, ὅσον ὁ ἀγὼν οὗτος.

Λαϊκὸν κήρυγμα ἀπὸ τὴν ἁγίαν Γραφὴν

Η ΕΝΑΤΗ ΕΝΤΟΛΗ

«Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ». Αὐτὴ εἶνε ἡ ἐνάτη ἐντολή, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς μᾶς ἀπαγορεύει κάθε εἴδους ψέμμα. Ἀπὸ τὸ μωρὸν ἐκεῖνο καὶ ἀνόητον, ποὺ τὸ λέγομεν γιὰ νὰ ἀστειευθῶμεν, μέχρις ἐκείνου ποὺ μὲ ἀσυνειδησίαν ἐσχάτην τολμῶμεν νὰ εἰποῦμεν καὶ εἰς τὸ δικαστήριον καταπατῶντες τὸ Εὐαγγέλιον καὶ προσκαλοῦντες ὡς μάρτυρα τῆς ψευτιᾶς μας καὶ αὐτὸν τὸν Θεόν. Μὲ ἄλλα λόγια ὅπως κάθε ἁμαρτία ἔχει πολλὰ καὶ διάφορα σκαλοπάτια καὶ μοιάζει πρὸς σκάλαν, ἡ ὁποία σὲ κατεβάζει ἀπὸ τὰ ψηλότερα στὰ χαμηλότερα καὶ ἀπὸ τὰ ἐλαφρότερα στὰ βαρύτερα, ἔτσι καὶ ἡ ἁμαρτία τοῦ ψεύδους, ἀρχίζει ἀπὸ τὰ ἀστεῖα, καί, ὅταν ἀρχίσῃ κανεὶς νὰ γλυστρᾷ στὸν κατήφορό της, φθάνει σὲ βάθος καὶ σὲ κατάπτωσι, ποὺ δὲν διαφέρει οὔτε εἰς τὸ ἐλάχιστον ἀπὸ τὸ βάθος εἰς τὸ ὁποῖον μᾶς σπρώχνουν τὰ ποιὸ βαρειὰ ἁμαρτήματα.

Ἕνα ἀστεῖο, μιὰ φάρσα, ἕνα ψέμμα ποὺ, ὅπως φαίνεται, δὲν βλάπτει κανένα, ἀλλὰ λέγεται ἁπλῶς καὶ μόνον γιὰ νὰ ἀστειευθῶμεν καὶ γιὰ νὰ γελάσωμεν, τὸ ὁποῖον ἐν τούτοις πληγώνει τὸν ἐγωϊσμὸν τοῦ ἄλλου, εἰς βάρος τοῦ ὁποίου λέγομεν τὸ ψέμμα, καὶ ὁ ὁποῖος, ὅσον καὶ ἂν γελάσῃ μαζί μας, εἰς τὸ τέλος πάντα μέσα του θὰ ἔχῃ κάποιο παράπονο, ὅτι τὸν ἐπεράσαμε γιὰ κορόϊδο, ἕνα τέτοιο ψέμμα εὑρίσκεται, ἂν μὴ στὸ πρῶτο πρῶτο, πάντα ὅμως εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ πρῶτα σκαλοπάτια τῆς σκάλας αὐτῆς, ποὺ φτιάνεται ἀπὸ τὰς παραβάσεις τῆς ἐνάτης ἐντολῆς. Μιὰ ψευδομαρτυρία στὸ δικαστήριο συνδυασμένη μὲ ψευδορκία, δηλαδὴ μὲ τὴ βαρύτερη παράβασι τῆς τρίτης ἐντολῆς, ποὺ προδίδει ἀσέβειαν καὶ ἀθεοφοβίαν πολὺ προχωρημένην· ψευδομαρτυρία ποὺ γίνεται ἴσως γιὰ νὰ καταπατηθῇ τὸ χωράφι ἢ τὸ οἰκόπεδο τοῦ πλησίον μας, ἢ γιὰ νὰ φαγωθοῦν τὰ δανεικὰ ποὺ εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μᾶς δώσῃ, ἢ γιὰ νὰ μὴ τιμωρηθῇ ἐκεῖνος, ποὺ ἐπεβουλεύθη ἢ προσέβαλε τὴν ζωὴν καὶ τὴν τιμὴν τοῦ ὁμοίου μας· ψευδομαρτυρία λοιπόν, εἰς τὴν ὁποίαν φθάνομεν νὰ παραβῶμεν ὄχι μίαν ἀλλ' ὅλαις σχεδὸν τῆς ἐντολαῖς τοῦ Θεοῦ, εἶνε τὸ τελευταῖον σκαλοπάτι καὶ τὸ ἐγκληματικὸν κορύφωμα, εἰς τὸ ὁποῖον γλυστρᾶμε ξεκινῶντας ἀπὸ τὸ πρῶτο σκαλοπάτι, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ ψέμμα, ποὺ ἐσυνειθίσαμε νὰ λέμε γιὰ νὰ ἀστειευώμεθα.

Βέβαια τὰ σκαλοπάτια τῆς σκάλας δὲν βρίσκονται ὅλα στὸ ἴδιο ὕψος ἢ στὸ ἴδιο βάθος. Τὸ ἕνα εἶνε ψηλότερα ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἄλλο εἶνε ἡ βάσις ποὺ κρατᾷ τὸ παραπάνω του καὶ εἶνε ἀχώριστον σχεδὸν ἀπὸ αὐτό. Τὸ ἕνα φέρνει εἰς τὸ ἄλλο. Καὶ ἀπὸ τὸ ψηλότερο εὔκολα πειδᾷς στὸ χαμηλότερο. Ἔτσι λοιπὸν τὸ ἕνα ψέμμα εἰμπορεῖ νὰ μὴ εἶνε τόσον βαρὺ καὶ τόσον ἔνοχον, ὅσον ἄλλα ψέμματα, ποὺ εἶνε συνδυασμένα μὲ παραβάσεις καὶ ἄλλων ἐντολῶν. Εἶνε ὅμως ἡ ἀρχὴ τοῦ κατηφόρου, ποὺ θὰ μᾶς φέρῃ σιγὰ ἢ γρήγορα εἰς τὸν πειὸ βαθὺ γκρεμόν. Εἶνε ἕνα σκαλοπάτι τῆς

αὐτῆς ἐκείνης σκάλας ποὺ καταλήγει στὸ ἔγκλημα καὶ στὸ κακούργημα καὶ ποὺ εἶνε στηριγμένη εἰς τὴν μέσην τοῦ Ἅδου· εἶνε σκαλοπάτι δεμένο καλὰ καὶ ἀχώριστο ἀπὸ τὰ ἄλλα σκαλοπάτια τῆς σκάλας αὐτῆς. Παίζεις λοιπόν; Καὶ φαντάζεσαι, ὅτι μπορεῖς νὰ εἶσαι ἀσφαλής, ὅταν στέκεσαι, ἔστω καὶ γιὰ πολὺν καιρόν, εἰς αὐτὴν τὴν κορυφὴν καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ ὀλεθρίου αὐτοῦ κατηφόρου; Ἐὰν τώρα διακρίνῃς τὸ βάθος τοῦ κατηφόρου καὶ κατορθώνῃς κάπως νὰ συγκρατῆσαι ἀπὸ τὸ ὀλέθριον γλύστρημα, σιγὰ σιγὰ θὰ ἐξοικειωθῇς μὲ αὐτό. Καὶ ἀπὸ τὸ ἕνα σκολοπάτι θὰ κατεβῇς εἰς τὸ παρακάτω μὲ τὴν μεγαλειτέραν φυσικότητα καὶ ἀδιαφορίαν. Ἔτσι δὲν θὰ παρουσιασθῇ δύσκολον νὰ φθάσῃς μιὰ στιγμὴ καὶ εἰς τὸ τελευταῖον. Καὶ τότε, ἀλλοίμονον! Θὰ γίνῃς ἕνας ἀπὸ ἐκείνους τοὺς ψεύταις, τοὺς ὁποίους ὁ θεῖος Ἰωάννης ἔβαζε στὸ αὐτὸ σκαλοπάτι μὲ τοὺς πλέον ἐνόχους παραβάτας, ὅταν ἔλεγε: «Δειλοῖς δὲ καὶ ἀπίστοις καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσι καὶ πόρνοις καὶ εἰδωλολάτραις καὶ πᾶσι τοῖς ψευδέσι, τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ πυρὶ καὶ θείῳ» (Ἀποκαλ. κα' 8). Ὑπάρχουν ἄλλα χειρότερα ἁμαρτήματα ἀπὸ τὴν ἀπιστίαν, καὶ τὸν φόνον, καὶ τὴν πορνείαν, καὶ τὴν εἰδωλολατρείαν; Αἴ! τὸ βλέπεις καθαρά. Καὶ ὁ ψεύτης, ποὺ εἰμπορεῖ νὰ ἄρχισε τὸ στάδιόν του ἀπὸ κάποιο ἀστεῖον, εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον μὲ τοὺς μεγάλους αὐτοὺς παραβάτας καταντᾷ. Καὶ τὸ μέρος του καὶ ὁ τόπος του θὰ εἶνε τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον, ἡ αἰωνία τιμωρία καὶ κόλασις τοῦ Ἅδου. Δὲν εἴχαμε λοιπὸν δίκαιον, ὅταν ἐλέγαμεν παραπάνω, ὅτι ἡ σκάλα τοῦ ψεύδους εἶνε στηριγμένη στὴν μέση τοῦ Ἅδου;

Ἀπολογητικαὶ Μελέται.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

Ε') *Ἀπὸ τοῦ* Lamarck *μέχρι τοῦ Δαρβίνου.*

Τὴν Δαμάρκειον θεωρίαν ἀπεδέχθη κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ ὁ Στέφανος Geoffroy—Saint—Hilaire (1772—1884), ὅστις ὅμως ἀνήγαγεν εἰς κυριαρχοῦντα παράγοντα τῆς μεταβολῆς τῶν εἰδῶν τὴν ἐπίδρασιν τοῦ περιβάλλοντος καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ περιβάλλοντος τοῦ ἀναπνευστικοῦ, ὑποστηρίξας συγχρόνως ὅτι αἱ μεταβολαὶ τῶν ζῳϊκῶν εἰδῶν ἔλαβον χώραν ἐν τῇ κυοφορίᾳ αὐτῶν, ὅταν ταῦτα διήρχοντο τὴν ἐμβρυακὴν των ἡλικίαν. Αἱ σπανίως σημειούμεναι τὴν σήμερον γεννήσεις τεράτων, τὰ ὁποῖα παρουσιάζουσι περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον παρηλλαγμένην τὴν μορφὴν τῶν προγόνων αὐτῶν, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς μορφώσεως τῶν εἰδῶν ἐλάμβανον χώραν πυκνότερον, τὰ δὲ σημερινὰ εἴδη ἀντιπροσωπεύουσιν ἴσον ἀριθμὸν γεννήσεων τεράτων, ἅτινα διετήρησαν τοὺς νέους χαρακτῆρας αὐτῶν μεταβιβάσαντα αὐτοὺς κληρονομικῶς εἰς τοὺς ἀπογόνους των. Ἐξ ἑτέρου ὁ Geoffroy—Saint—Hilaire παρεδέχετο, ὅτι ἐν τῇ οὕτω συντελεσθείσῃ ἐξελίξει ἐπραγματοποιήθη προδιατεταγμένον τι σχέδιον καὶ ὅτι «ἕκαστον πρᾶγμα ἐπέρχεται εἰς στιγμὴν προκαθωρισμένην» ὑπὸ τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ(1).

(1) Geoffroy—Saint—Hilaire, Mémoires sur les rapports naturels des Makis. Του αὐτοῦ, Influence du monde ambiant sur les formes animales. Πρβλ. καὶ Guibert et Chinchole ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 242.

Πρὸς τὰς θεωρίας ὅμως ταύτας τοῦ Lamarck καὶ τοῦ Geoffroy—Saint—Hilaire ἀντετάχθη ὁ Γεώργιος Cuvier (1769—1832), ὅστις ἐκθέσας μετ' ἀξιοθαυμάστου ἀκριβείας τὰς κυρίας βάσεις τῆς Συγκριτικῆς ἀνατομίας καὶ τῆς παλαιοντολογίας τῶν σπονδυλωτῶν, ἐν τῷ κατὰ τὸ ἔτος 1812 δημοσιευθέντι συγγράμματι αὐτοῦ «Recherches sur les ossements fossiles», κατέκτησε μέγα κῦρος καὶ ἀκαταγώνιστον ἐπιρροὴν ἐν τῷ συγχρόνῳ αὐτοῦ ἐπιστημονικῷ κόσμῳ. Ἐντεῦθεν αἱ περὶ τοῦ μεταβλητοῦ τῶν εἰδῶν θεωρίαι τοῦ Lamarck δὲν ἀντέσχον εἰς τὰς ἐπιθέσεις τοῦ Cuvier, ὅστις εἴχετο στερρῶς τῆς περὶ ἀμεταβλήτου τῶν εἰδῶν ἐκδοχῆς, ἡ δὲ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Geoffroy—Saint—Hilaire σφοδρὰ ἔρις ἐν τῇ Γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ κινήσασα τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον ὁλοκλήρου τοῦ κατὰ τὴν Ἑσπερίαν ἐπιστημονικοῦ κόσμου κατέληξεν εἰς τὴν πλήρη ἧτταν τῆς παραγωγικῆς θεωρίας. Ὁ Cuvier ἀπέδειξεν, ὅτι κατὰ τὰς διαφόρους γεωλογικὰς περιόδους ἐνεφανίζοντο ἀποτόμως χλωρίδες καὶ πανίδες ἀνεξάρτητοι ἀλλήλων, καθὼς καὶ γένη καὶ εἴδη ἐξαφανισθέντα ἤδη, ἅτινα παρουσιάζοντο πλήρως διαμεμορφωμένα ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ἐμφανίσεώς των. Πρὸς ἐξήγησιν τῶν ἀποτόμων τούτων ἐξαφανίσεων καὶ ἐπανεμφανίσεων τῶν εἰδῶν τῆς ζωῆς ὁ μαθητὴς αὐτοῦ d' Orbigny (1802—1857) ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ Prodrome de Paléontologie ὑπεστήριξε τὴν ὑπόθεσιν τῶν πολλαπλῶν καὶ διαδοχικῶν δημιουργιῶν ἀποδεχθείς, ὅτι λόγῳ τῆς διαδοχικῆς ἐξαφανίσεως τῆς ζωῆς ἐξ αἰτίας τῶν κατακλυσμῶν καὶ τῶν ἀνατροπῶν τοῦ γηΐνου φλοιοῦ ἐσημειώθησαν 27 ὅλαι διαδοχικαὶ δημιουργίαι, ἐπακολουθήσασαι εἰς 24 προηγηθείσας ἀλληλοδιαδόχως καταστροφάς.

Παρὰ ταῦτα κατὰ τὴν μεταξὺ τοῦ Lamarck καὶ τοῦ Darwin παρεμπεσοῦσαν τεσσαρακονταετίαν συναντᾶται καὶ ἀραιά τις σειρὰ φυσιολόγων ἐξενεγκόντων ἰδίας κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐξελικτικάς. Παραλείποντες τὸν Ἔρασμον Darwin σύγχρονον τοῦ Buffon καὶ πάππον τοῦ Καρόλου Darwin, ὅστις θὰ ἠδύνατο νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ὁ ποιητὴς τῆς θεωρίας τῆς ἐξελίξεως λόγῳ τῆς γλαφυρότητος καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ ὕφους του, σημειοῦμεν τοὺς Βοτανολόγους Herbert, Rafinesque, Naudin, Hooker· τοὺς ζωολόγους Grant, Schaffausen, Isidore Geoffroy—Saint—Hilaire, Wallacs καὶ τοὺς γεωλόγους d' Omalius d' Halloy καὶ Keyserling.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

		Τιμὴ Δρχ.	Ταχ. Ἐσωτ.
Ἡ Μίμησις τοῦ Χριστοῦ. Θαυμάσιον οἰκοδομητικὸν βιβλίον, ἀριθμοῦν βίον πέντε αἰώνων καὶ 6000 ἐκδόσεις εἰς 50 γλώσσας. Μετάφρασις νέα ὑπὸ Μ. Ἀρχιμ. Μιχ. Κωνσταντινίδου. Σελίδες 478.	ἄδετος	20	10
	πανόδετος	35	12
† Νικηφόρου Θεοτόκη. Κυριακοδρόμια Εὐαγγελίων καὶ Ἀποστόλων, τόμοι δύο, ἔκδοσις ἐνάτη. Περιέχουν Ἑρμηνείας καὶ Ὁμιλίας εἰς τὰ Κυριακὰ Εὐαγγέλια καὶ τοὺς ἀποστόλους ὅλου τοῦ ἔτους. Μελέτημα ὠφελιμώτατον. Βοήθημα πολύτιμον δι' ἱεροκήρυκας, διδασκάλους κλπ. Οἱ δύο τόμοι	ἄδετοι	100	[illegible]
	πανόδετοι	160	[illegible]
	δερμάτινοι	200	[illegible]

Ἠθικοκοινωνικὰ

ΚΟΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΟΣΜΙΚΟΤΗΣ

Μᾶς ἠρώτησεν ἕνας ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν μας, τί εἶναι αὐτὸς ὁ κόσμος, τὸν ὁποῖον εἰς τὴν παροῦσαν στήλην παρουσιάσαμεν τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα τόσον ἐπικίνδυνον, καὶ ἰδιαιτέρως ἐπηρεάζοντα τοὺς νέους.

Ἰδοὺ μία εὐκαιρία νὰ σημειώσωμεν ὀλίγα περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ζητήματος. Διότι εἶναι ζήτημα ἂν ὑπάρχῃ ἄνθρωπος, ποὺ δὲν ἔχει ὑποστῇ ποτε τὴν δηλητηριώδη ἐπίδρασιν τοῦ κόσμου. Ἀλλ' εἶναι ἐπίσης ζήτημα πόσοι καταλαβαίνουν καλὰ τὸν ὕπουλον αὐτὸν ἐχθρόν, ποὺ εἶναι πάντοτε κοντά των, πάντοτε ὅμως προσπαθεῖ νὰ ἀρνηθῇ κάθε ἐπικίνδυνον ἰδιότητά του. Πόσαις φοραῖς τοῦ ἐδώσαμεν ἀξίαν ποὺ δὲν ἔχει! Πόσαις φοραῖς τὸν ἐφαντάσθημεν ὡς σημαίνοντα παράγοντα τῆς κοινωνίας καὶ ἐπεζητήσαμεν τὴν ἐκτίμησίν του, ἐνῷ εἶναι παράγων βλάβης καὶ ἄξιος ἀποστροφῆς! Τί εἶναι λοιπὸν κόσμος;

Ἀναμφιβόλως ὁ κόσμος, τὸν ὁποῖον πλειστάκις ὁ Κύριος, ἡ Ἁγία Γραφή, ἡ θρησκευτικὴ γλῶσσα, παρουσιάζει ὡς ἐχθρὸν τῆς εὐσεβοῦς ζωῆς, δὲν εἶναι ὁ ὑλικὸς κόσμος, δὲν εἶναι ἡ φύσις, δὲν εἶναι ἡ δημιουργία, τὸ ἔξοχον αὐτὸ μεγαλούργημα τοῦ Δημιουργοῦ, τὸ ὁποῖον κυβερνᾶται ἀπὸ τοὺς αἰωνίους νόμους Του. Δὲν εἶναι ἡ γῆ, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος μᾶς παρήγγειλε νὰ ζητῶμεν ἀπὸ τὸν οὐράνιον Πατέρα «νὰ γίνεται τὸ θέλημά Του ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς». Δὲν εἶναι ὁ κόσμος τῶν ἀνθρώπων, ἡ ἀνθρωπίνη φύσις, οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ὡς δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ καὶ τέκνα Αὐτοῦ ἔχουν προορισμὸν νὰ ζοῦν μαζῇ μὲ τὸν Πατέρα. Ἀλλὰ κόσμος περὶ τοῦ ὁποίου ὁ μὲν Κύριος εἶπε: «Θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον», τὸ δὲ Πνεῦμα παραγγέλλει: «Ὃς ἂν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καθίσταται», ὁ κόσμος αὐτὸς εἶναι ἡ διὰ τῶν ἀνθρώπων ἐνεργοῦσα καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπικρατοῦσα κακία.

Ἀλλ' ἂς παρουσιάσωμεν ἀναλυτικώτερον τὸν μέγαν τοῦτον ἐχθρόν. Κόσμος εἶναι πᾶν ὅ,τι εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων ἢ εἰς τὴν ζωὴν τῆς κοινωνίας εὑρίσκεται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸν Θεόν, πρὸς τὸν νόμον Του, πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἀρετήν, πρὸς τὴν ἐπικράτησιν τῆς πίστεως εἰς τὸν Χριστὸν καὶ τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς ἐπὶ τῆς γῆς. Κόσμος εἶναι πᾶσα κατάχρησις δυνάμεως καὶ ἐξουσίας, πᾶσα ἐνέργεια τῆς πιεστικῆς βίας ἐπὶ τῶν πτωχῶν καὶ ἀδυνάτων καὶ ἀπροστατεύτων ἀνθρώπων· πᾶσα ἀδικία καὶ σκληρότης καὶ ἀσπλαγχνία· πᾶσα ἀγάπη πρὸς τὸ χρῆμα καὶ ἐπικράτησις τοῦ Μαμμωνᾶ· πᾶσα προσκόλλησις εἰς τὰς ἁμαρτωλὰς ἡδονὰς καὶ ἀπολαύσεις· πᾶσα συμμόρφωσις πρὸς τὰς ἀντιλήψεις καὶ τὰ φρονήματα, ποὺ εὑρίσκονται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν· πᾶσα συμμόρφωσις πρὸς ἀπαιτήσεις, πρὸς συμπεριφορὰν καὶ ζωὴν μὴ συμβιβαζομένην πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἠθικήν.

Κόσμος ἀκόμη ὀνομάζεται εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς Ἁγίας Γραφῆς πᾶσα ψευδὴς ἐθιμοτυπία καὶ ὑποκρισία· κάθε ψευδὲς μέτρον ἐκτιμήσεως προσώπων καὶ πραγμάτων· κάθε ὑπερηφάνεια καὶ ὑψηλοφροσύνη, ποὺ στηρίζεται εἰς τὸ χρῆμα, εἰς τὴν κοινωνικὴν θέσιν, εἰς τὴν δῆθεν ὑψηλὴν καταγωγήν, εἰς σωματικὰ προσόντα κάλλους καὶ ὠμορφιᾶς, εἰς φορέματα, εἰς κοσμήματα, εἰς τὴν ποικίλην τῆς ἐπιδεικτικῆς ἐμφανίσεως ἐξάρτησιν. Μὲ ὀλίγας λέξεις: κόσμος ὀνομάζεται ἡ ἐν τῷ κόσμῳ τῶν ἀνθρώπων ἐπικρατοῦσα ἁμαρτία, τὴν ὁποίαν προσωποποιοῦν οἱ προσκολλημένοι εἰς αὐτήν, καὶ διὰ μέσου τῆς ὁποίας κυριαρχεῖ ἀοράτως ὁ Σατανᾶς ὁ ὀνομασθεὶς διὰ τοῦτο «ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου».

Ἰδοὺ λοιπὸν τί ὀνομάζεται κόσμος καὶ κοσμικότης καὶ κοσμικὸν φρόνημα εἰς τὴν χριστιανικὴν φρασεολογίαν. Περὶ αὐτοῦ δὲ ἀποφαίνεται τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον: «ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἔχθρα τοῦ Θεοῦ ἐστιν».

Καὶ δυστυχῶς, οἱ μὲν νέοι ἐπιζητοῦν τὴν ὑπόληψιν τοῦ κόσμου τούτου. Οἱ δὲ ἡλικιωμένοι ἀρέσκονται βεβαίως καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν ἐκτίμησίν του, φοβοῦνται δὲ τὰς κρίσεις του, τὰς εἰρωνείας του, τὴν ἀθυροστομίαν του, τὴν κακολογίαν του, τὴν σκληρὰν καὶ ἀσυνείδητον διαβολὴν καὶ κακεντρέχειάν του. Δι' αὐτὸ καὶ σπεύδουν νὰ τὸν ἀκολουθήσουν, νὰ γονατίσουν ἐμπρός του, νὰ ὑποταχθοῦν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις του καὶ τὰς συνηθείας του, τὰς ὁποίας πολλάκις δὲν παραδέχονται ἢ καὶ ἀποστρέφονται κατὰ βάθος. Καὶ ὅμως πλεῖστοι Χριστιανοί, ἀγαθοὶ καὶ καλοπροαίρετοι, ἐπειδὴ φοβοῦνται «τί θὰ πῇ ὁ κόσμος», γίνονται θύματα τοῦ φόβου τούτου, γίνονται ἐκ φόβου ὀπαδοὶ τοῦ κόσμου, διὰ νὰ καταντήσουν σὺν τῷ χρόνῳ ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ. Ἄλλοι δὲ φοβοῦνται τὴν ἐξουσίαν τοῦ κόσμου. Ἐπειδὴ συνηθέστατα οἱ κοσμικοὶ ἄνθρωποι κατέχουν ἀξιώματα κρατικὰ ἢ κοινωνικά—ὅπως ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Χριστοῦ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ σαδδουκαῖοι, ὁ Ἄννας καὶ ὁ Καϊάφας, ὁ Πιλᾶτος καὶ ὁ Ἡρώδης, ἔπειτα οἱ Νέρωνες καὶ οἱ λοιποὶ διῶκται ρωμαῖοι αὐτοκράτορες—ἐπειδὴ λοιπὸν ἔχουν δύναμιν καὶ ἐξουσίαν· ἐπειδὴ διὰ μὲν τῆς ψευδοῦς λάμψεώς των θαμβώνουν, διὰ δὲ τῆς θρασύτητος καὶ ἀσυνειδησίας των πολλάκις ἀπειλοῦν καὶ διώκουν καὶ ἐγκληματοῦν, ἢ ὑπόσχονται θέσεις καὶ εὐνοίας, δι' αὐτὸ οἱ εὐπτόητοι καὶ ἀστήρικτοι Χριστιανοὶ φοβοῦνται τὴν δύναμιν τοῦ κόσμου, καὶ δι' αὐτὸ ὑποτάσσονται εἰς τὸν κόσμον.

Δυστυχῶς δὲ ἡ γενεά μας εἶναι δηλητηριασμένη ἀπὸ τοιαύτην κοσμικότητα. Ἐκληρονόμησεν ἕνα πολιτισμὸν ποὺ ἀνήγαγεν εἰς θεότητα καὶ ἐλάτρευσε μὲ ὅλας του τὰς δυνάμεις τὸ κοσμικὸν φρόνημα, τὸ ξένον καὶ ἐχθρικὸν πρὸς τὸν Χριστόν. Ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς κοσμικότητος τὴν πολιτικήν του, τὰς κοινωνικὰς σχέσεις του, τὰς διεθνεῖς συναλλαγάς του, τὰς τεχνικὰς προόδους του, τὴν ζωήν του ὅλην. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; Ἔφθασεν ἡ γενεά μας, καταπληγωμένη καὶ αἱμορροοῦσα, ἀνήσυχος καὶ τεταραγμένη εἰς τὰ ὅρια ἀπελπιστικῆς κρίσεως. Καὶ μολονότι τώρα ποθεῖ βαθεῖαν εἰρήνην, ἀνάπαυσιν, χαρὰν πραγματικήν, καταφεύγει καὶ πάλιν εἰς τὰ μέσα ποὺ τὴν ὡδήγησαν εἰς τὴν καταστροφήν!

Ἀλλ' ἐλπίζομεν, ὅτι ὅλα αὐτὰ θὰ ἀναγκάσουν τοὺς ἀνθρώπους νὰ καταφύγουν ὁριστικῶς ὑπὸ τὴν προστασίαν Ἐκείνου, ποὺ διακηρύττει: «Ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον» ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ ἀνατείλῃ πράγματι χριστιανικὴ ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἀκουσθῇ ἄλλην μίαν φορὰν τὸ θριαμβευτικὸν κήρυγμα; «Αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν».

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΙΟΥΝΙΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
(Κυρ. Γ΄, Ρωμ. ε΄ 1—10).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς»,σελ.459.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
(Κυρ. Γ΄ Ματθ. ϛ΄ 22—33.
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς»,σελ.20.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Φῶς καὶ σκότος.

Ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ σώματος λαμβάνει ὁ Κύριος ἀφορμὴν καὶ διδάσκει πόσον ἀναγκαῖον διὰ τὴν ψυχὴν εἶνε τὸ φῶς τῆς ἀληθείας. Διὰ νὰ βαδίζῃ ἀπροσκέπτως ὁ ἄνθρωπος καὶ νὰ ἐργάζεται κανονικῶς, πρέπει οἱ ὀφθαλμοί του νὰ εἶνε ὑγιεῖς. Ὁ ὑγιὴς ὀφθαλμός, ὡς ἄλλος λύχνος, φωτίζει τὸ σῶμα καὶ ἐξυπηρετεῖ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου. Ἂν ὅμως συμβῇ νὰ εἶναι οἱ ὀφθαλμοὶ κατεστραμμένοι, ὁ ἄνθρωπος τότε εὑρίσκεται εἰς τὸ σκότος καὶ εἶνε καταδικασμένος νὰ ὑποφέρῃ. Τὸ σκότος, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ζῇ, τοῦ γίνεται μέγα ἐμπόδιον εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς κινήσεις καὶ ἐργασίας του. Διὰ τοῦτο ὅλοι ζητοῦμεν τὸ φῶς καὶ ζηλεύομεν ἐκείνους ποὺ ἔχουν ὑγιεῖς τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ψυχὴ ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ φῶς. Πρέπει καὶ αὐτὴ νὰ ἔχῃ ὑγιεῖς καὶ καθαροὺς τοὺς ὀφθαλμούς της, διὰ νὰ βλέπῃ καὶ φωτίζεται, διὰ νὰ ἐργάζεται καὶ προοδεύῃ. Δι᾿ αὐτὴν «φῶς» καὶ «λύχνος» εἶνε ἡ ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅπως δὲ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου φωτίζει τὸ σῶμα, κατὰ παρόμοιον τρόπον καὶ οἱ λόγοι τοῦ Εὐαγγελίου φωτίζουν τὴν ψυχήν. Μὲ τὴν ὁδηγίαν τοῦ πνευματικοῦ τούτου φωτὸς ἡ ψυχὴ γνωρίζει τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ προφυλάσσεται ἀπὸ τὴν πλάνην καὶ τὰς δεισιδαιμονίας. Διακρίνει τὸ καλὸν ἀπὸ τοῦ κακοῦ, καὶ ἐξεύρει τί πρέπει νὰ πράττῃ καὶ τί ν᾿ ἀποφεύγῃ. Τὸ φῶς τῆς ἀληθείας ὁδηγεῖ τὴν ψυχὴν νὰ ζῇ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἐργάζεται διὰ τὴν κληρονομίαν τῆς αἰωνίου καὶ μακαρίας ζωῆς.

Ἀντιθέτως δέ, εἶνε τυφλὴ ἡ ψυχὴ καὶ ζῇ εἰς τὸ σκότος, ὅταν ἀγνοῇ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν φωτίζεται ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἀληθείας τοῦ Χριστοῦ. Ὁ ἄνθρωπος τότε περιπλανᾶται χωρὶς ὁδηγὸν καὶ φέρεται πρὸς τὴν καταστροφήν. Ὁ διάβολος ἀποκτᾷ κυριότητα ἐπ᾿ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸν ὠθεῖ εἰς τὸν βίον τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς διαφθορᾶς. Ἐξ ἄλλου, τὰ διάφορα πάθη καὶ αἱ κακίαι σκοτίζουν περισσότερον τὴν ψυχὴν καὶ δὲν τὴν ἀφήνουν νὰ βλέπῃ τὸ ὀρθὸν καὶ νὰ διακρίνῃ τὸν ὄλεθρον, εἰς τὸν ὁποῖον ὁδηγεῖται. Τοιουτοτρόπως ὁ ἄνθρωπος δημιουργεῖ τὴν δυστυχίαν του, τόσον τὴν ἐπίγειον ὅσον καὶ τὴν οὐράνιον. Διότι καὶ εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν θὰ τυραννῆται ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὴν ἁμαρτίαν, ἀλλὰ καὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς θὰ στερηθῇ.

Ἂς φροντίζωμεν λοιπὸν νὰ φωτίζεται ἡ ψυχή μας πάντοτε ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ βλέπῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ ὁδηγηθῇ εἰς τὴν σωτηρίαν.

Ὄχι καθὼς οἱ ἐθνικοί.

Εἰς ποῖον σκότος πνευματικὸν καταντᾷ ὁ ἄνθρωπος, ὅταν δὲν φωτίζεται ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου, φαίνεται καὶ ἀπὸ ὅσα ὁ Κύριος λέγει δι᾿ ἐκείνους ποὺ σκέπτονται μόνον διὰ τὸ σῶμα καὶ ἀδιαφοροῦν διὰ τὴν ψυχήν. Αὐτοὶ δὲν ἔχουν ἄλλην φροντίδα, παρὰ μόνον τὸ νὰ ἀποθηκεύουν καὶ θησαυρίζουν, νὰ τρώγουν καὶ νὰ πίνουν, νὰ περιποιοῦνται καὶ ἐνδύουν τὸ σῶμα. Πλοῦτος καὶ χρῆμα, φαγητὸν καὶ ποτόν, ἡδοναὶ καὶ ἀπολαύσεις, ἐνδυμασία καὶ καλλωπισμός, εἶνε αἱ μόναι καὶ ἀποκλειστικαί, ἀλλὰ καὶ τυραννικαὶ σκέψεις καὶ ἀσχολίαι των.

Ἀλλ᾿ εἶνε προφανές, ὅτι μία τοιαύτη ζωὴ εἶνε ζωὴ ὑλιστική. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Κύριος προσθέτει ὅτι «πάντα ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ». Ἔθνη δὲ ὀνομάζει τοὺς εἰδωλολάτρας, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐγνώριζον τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἀλλ᾿ ἐλάτρευον τὰ εἴδωλα καὶ ἔζων εἰς τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς ἐξαχρειώσεως. Δι᾿ αὐτοὺς τὰ ζητήματα περὶ ψυχῆς καὶ μελλούσης κρίσεως καὶ μετὰ θάνατον ζωῆς ἦσαν ἄγνωστα καὶ διὰ τοῦτο δὲν τοὺς ἀπησχόλουν. Εἶχον στρέψει οἱ ἐθνικοὶ ὅλην τὴν προσοχήν των εἰς τὰ ὑλικὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου καὶ εἶχον ὡς πρόγραμμα τῆς καθημερινῆς ζωῆς των τὸ «φάγωμεν, πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν». Ὁ θάνατος δι᾿ αὐτοὺς ἐθεωρεῖτο ὡς ἀφανισμὸς καὶ ἐκμηδένισις. Διὰ τοῦτο ἐπεδίωκον διὰ παντὸς τρόπου τὰς ἡδονὰς καὶ ἀπολαύσεις τῆς σαρκὸς καὶ ἐφρόντιζον μόνον διὰ τὴν διατροφὴν καὶ περιποίησιν τοῦ σώματος. Αὐτοὺς λοιπὸν μιμοῦνται, καὶ καταντοῦν εἰδωλολάτραι καὶ ὑλισταί, ὅσοι φροντίζουν μόνον διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ σώματος καὶ διὰ τὰ ὑλικὰ ζητήματα τῆς παρούσης ζωῆς.

Ἐκεῖνος ὅμως, ποὺ θέλει νὰ εἶνε ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ζῇ κατὰ τοιοῦτον τρόπον. Βεβαίως καὶ ὁ χριστιανὸς θὰ φροντίσῃ διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ σώματος καὶ διὰ τὰς ὑλικὰς καὶ βιοτικὰς ὑποχρεώσεις. Ποτὲ ὅμως δὲν θὰ προτιμήσῃ αὐτὰς ἀπὸ τὴν φροντίδα διὰ τὴν ψυχὴν καὶ δὲν θὰ τὰς θέσῃ εἰς μοῖραν ἀνωτέραν ἀπὸ τὸ ζήτημα τῆς σωτηρίας καὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς. Θὰ ἐργάζεται ὅσον τοῦ εἶνε δυνατὸν καὶ ὅπως ὁ Θεὸς θέλει, καὶ θὰ ἐμπιστεύεται τὴν συντήρησίν του εἰς τὴν πατρικὴν καὶ φιλόστοργον πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ. Πέραν τῆς ζωῆς ταύτης θὰ βλέπῃ τὴν ἀληθινὴν ζωὴν τῆς αἰωνίου χαρᾶς, διὰ τὴν κληρονομίαν τῆς ὁποίας θὰ ἐργάζεται καὶ θὰ κανονίζῃ ἀναλόγως ὅλα τὰ ζητήματα καὶ τὰς ἀσχολίας του.

Ὅλα θὰ ἠδύναντο νὰ λυθοῦν.

Ἀφοῦ παρέστησεν ὁ Κύριος ποῖαι εἶνε αἱ φροντίδες καὶ αἱ ἀνησυχίαι ἐκείνων ποὺ δὲν ἐλπίζουν εἰς τὸν Θεόν, δίδει ἀκολούθως καὶ μίαν συμβουλὴν ὑψίστης σπουδαιότητος καὶ βεβαιώνει ὅτι, ἐὰν τὴν ἀκολουθήσουν οἱ ἄνθρωποι, τίποτε δὲν θὰ τοὺς λείψῃ ἀπὸ ὅσα ἔχουν ἀνάγκην. «Ζητεῖτε πρῶτον», λέγει, «τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν».

Ἡ ἐξεύρεσις χρημάτων διὰ τὴν καθημερινὴν συντήρησιν, εἶνε ζήτημα ποὺ ἀπασχολεῖ κάθε οἰκογένειαν καὶ κοινωνίαν καὶ τὴν ἀνθρωπότητα ὁλόκληρον. Καὶ οἱ διευθύνοντες δὲ τὰς

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ„

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ .... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

τύχας τῶν λαῶν τῆς γῆς καταγίνονται ἀδιακόπως μὲ τὴν λύσιν τῶν λεγομένων «οἰκονομικῶν καὶ δημοσιονομικῶν προβλημάτων». Θεωρίαι διάφοροι διατυπώνονται, σχέδια ἐπὶ σχεδίων καταστρώνονται, συστήματα ποικίλα μελετῶνται. Κανὲν ὅμως ἀπὸ αὐτὰ δὲν φέρει ὁριστικὴν θεραπείαν. Μᾶλλον σύγχυσις δημιουργεῖται μὲ τὰ ἀλληλοσυγκρουόμενα συστήματα, καθ' ἣν στιγμὴν ὅλος ὁ κόσμος τόσον βασανίζεται διὰ τὴν συντήρησίν του.

Ὁ Κύριος ὅμως Ἰησοῦς Χριστὸς δίδει τὴν λύσιν. Ὅλα, λέγει, θὰ μᾶς δοθοῦν, ἐὰν κατὰ πρῶτον λόγον ζητῶμεν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ. Ἐὰν δηλαδὴ θελήσωμεν νὰ βασιλεύῃ Αὐτὸς εἰς τὰς κοινωνίας μας καὶ νὰ ἐφαρμόζεται ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀρετή, θὰ ἔχωμεν τότε ὅλα ὅσα μᾶς ἀναγκαιοῦν. Καὶ ἀληθῶς! Ἐὰν ἐπικρατήσουν αἱ ἀρχαὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἐγκαθιδρυθῇ καθεστὼς δικαιοσύνης καὶ ἀρετῆς, κανεὶς δὲν εἰμπορεῖ νὰ στερῆται καὶ νὰ ὑποφέρῃ. Ὁ ἀσθενὴς θὰ εὑρίσκῃ νοσηλείαν. Ὁ πτωχὸς θὰ βοηθῆται ἀπὸ τὸν πλούσιον χριστιανόν. Τὸ ὀρφανὸν καὶ ἡ χήρα θὰ ὑποστηρίζωνται. Ὁ ἐργάτης δὲν θὰ γίνεται ἀντικείμενον ἐκμεταλλεύσεως. Πλούσιοι καὶ πτωχοὶ θὰ εἶνε ἀδελφοὶ ἀγαπητοί. Δεσμοὶ ἱεροὶ ἀμοιβαίας ἀγάπης θὰ δημιουργηθοῦν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ὥστε νὰ παύσουν τὰ ἐγκλήματα, νὰ λείψουν αἱ ἀδικίαι, νὰ σταματήσουν τὰ μίση, νὰ βασιλεύῃ ὁ Θεὸς διὰ τοῦ νόμου Του.

Δυστυχῶς ὅμως ἡ ἀνθρωπότης ἐν τῷ συνόλῳ της δὲν ἀποφασίζει, δὲν θέλει νὰ βασιλευθῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἀκούσῃ τοὺς λόγους Του. Ὁ Θεὸς καὶ ὁ νόμος Του περιφρονεῖται. «Ἄρχων τοῦ κόσμου» καὶ «θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου» εἶνε ὁ σατανᾶς, ἡ ἀνομία δὲ βασιλεύει καὶ κυριαρχεῖ. Ἀλλ' ἀκριβῶς διὰ τοῦτο καὶ θὰ ὑποφέρουν αἱ κοινωνίαι μας, μέχρις ὅτου ἀποφασίσωμεν νὰ ζητήσωμεν «τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ».

Η ΠΑΓΙΣ ΤΟΥ ΘΗΡΕΥΤΟΥ

4. Ἔπειτα ἐνίοτε ὁ θηρευτὴς πολὺ φρονίμως χρησιμοποιεῖ τὴν δύναμιν τοῦ παραδείγματος. Γνωρίζουν ἴσως πολλοὶ πῶς ὁ κυνηγὸς ποὺ πιάνει μιὰ πάπια προσπαθεῖ μὲ αὐτὴν νὰ σύρῃ καὶ ἄλλας εἰς τὴν παγίδα. Πόσον συχνὰ καὶ ὁ Σατανᾶς, ὡς θηρευτής, χρησιμοποιεῖ τὸν τρόπον τοῦτον, διὰ νὰ ὁδηγήσῃ τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν ἁμαρτίαν! Γνωρίζεσθε μὲ κάποιον, καὶ τὸν νομίζετε ὡς ἀληθῆ Χριστιανόν· τοῦ ἀπονέμετε κάποιον σεβασμὸν λόγῳ τοῦ χαρακτῆρός του. Τὸν σέβεσθε, διότι δύναται νὰ ὁμιλῇ τὰ θρησκευτικὰ μὲ ἀκρίβειαν, καὶ νὰ σᾶς ἀπαντήσῃ εἰς ὅσα θεολογικὰ θὰ τὸν ἐρωτήσετε. Τὸν βλέπετε ὅμως νὰ κάμνῃ μίαν ἁμαρτίαν. Θὰ κάμετε καὶ σεῖς τὸ ἴδιον, ἐὰν τὸν σέβεσθε πάρα πολὺ καὶ ἔτσι θὰ σᾶς ὁδηγήσῃ αὐτὸς καὶ εἰς ἄλλα. Καὶ σημειώσατε, ὅτι ὁ Σατανᾶς εἶνε πολὺ προσεκτικὸς εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀνθρώπων ποὺ χρησιμοποιεῖ ὡς δόλωμα. Ποτὲ δὲν χρησιμοποιεῖ τὸν κακὸν ὡς δόλωμα διὰ νὰ συλλάβῃ ἕνα καλὸν ἄνθρωπον. Εἶνε πολὺ σπάνιον νὰ συλλάβῃ ὁ Σατανᾶς εἰς τὴν παγίδα χρησιμοποιῶν ἕνα φανερὸν φαῦλον. Ὄχι· χρησιμοποιεῖ ἐκεῖνον ποὺ προφασίζεται καὶ φαίνεται ὅτι εἶνε τῆς αὐτῆς ποιότητος μὲ σᾶς, καὶ δι' αὐτὸ σᾶς παραπλανᾷ. Δὲν ἔχει σημασίαν ἂν μὲ συναντήσῃ εἰς τὸν δρόμον ἕνας κακὸς καὶ μοῦ εἴπῃ νὰ ἁμαρτήσω. Ὁ διάβολος γνωρίζει καλύτερα καὶ δὲν χρησιμοποιεῖ ἕνα τοιοῦτον διὰ τὸ ἔργον αὐτό, διότι γνωρίζει ὅτι θὰ φύγω ἀμέσως. Ἐὰν θέλῃ νὰ γείνῃ καλὰ τὸ θέλημά του, μοῦ στέλλει κάποιον ποὺ τὸν ὀνομάζω φίλον, συνάδελφον· καὶ ἔτσι μὲ τὴν ἐπαγγελματικὴν ἀδελφωσύνην δίδω ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτόν. Καὶ ὅταν αὐτὸς παραπλανηθῇ, ἡ δύναμις τοῦ παραδείγματος εἶνε πολὺ ἰσχυρά, καὶ ἔτσι δύναμαι εὐκόλως νὰ συλληφθῶ καὶ ἐγὼ εἰς τὰ δίκτυα. Προσέξατε τοὺς φίλους σας· προσέξατε τοὺς συντρόφους σας. Ἐκλέξατε τοὺς καλυτέρους κατὰ τὸ δυνατόν· καὶ τότε ἀκολουθήσατέ τους, ἀλλ' ὄχι μακρύτερα ἀπὸ ὅ,τι ἀκολουθοῦν τὸν Χριστόν. Ὁ δρόμος σας ἂς εἶνε τότε ἐντελῶς ἀνεξάρτητος ἀπὸ αὐτούς. Λέγετε μετὰ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ: Ἂς κάμουν οἱ ἄλλοι ὅ,τι θέλουν. «Ἐγὼ δὲ καὶ ἡ οἰκία μου λατρεύσομεν τῷ Κυρίῳ» (24, 15).

5. Σημειώσατε ἐπὶ πλέον, ὅτι ἐνίοτε ὁ θηρευτής, ὅταν δὲν κατορθώσῃ νὰ πιάσῃ τὸ πουλὶ μὲ ἀπάτην ἢ μὲ δόλον, θὰ τὸ καταδιώξῃ ὡς ἱέραξ. Θὰ στείλῃ τὸν ἱέρακά του εἰς τὸν ἀέρα, διὰ νὰ φέρῃ κάτω τὴν λείαν του. Συχνὰ συμβαίνει, ὅταν ὁ διάβολος δὲν εἰμπορῇ νὰ καταστρέψῃ ἕνα ἄνθρωπον μὲ τὴν παρακίνησιν εἰς τὴν ἁμαρτίαν ἐπιχειρεῖ νὰ τὸν συκοφαντήσῃ. Στέλλει ἕνα γεράκι ἐναντίον του, καὶ προσπαθεῖ νὰ τὸν ρίψῃ κάτω, συκοφαντῶν τὸ καλόν του ὄνομα.

Θὰ σᾶς δώσω μίαν μικρὰν συμβουλήν. Γνωρίζω ἕνα καλὸν ἱερέα, ὁ ὁποῖος τώρα εἶνε πολὺ ἡλικιωμένος καὶ ὁ ὁποῖος περιυβρίσθη καὶ ἐσυκοφαντήθη κάποτε αἰσχρῶς ἀπὸ κάποιον ποὺ τὸν ἐμίσησε μόνον ἕνεκα τῆς ἀληθείας. Αὐτὸς ἀπελογήθη. Ἡ ἀπολογία ἐτυπώθη εἰς τὰς ἐφημερίδας ὡς δημοσία ἀπολογία. Καὶ γνωρίζετε ποῖον ἦτο τὸ ἀποτέλεσμα; Ὁ συκοφάντης ἔγεινε περισσότερον πιστευτὸς παρὰ ἐὰν δὲν ἐγίνετο καθόλου λόγος περὶ αὐτοῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

Στήλη διὰ τοὺς γονεῖς

ΑΝΗΣΥΧΙΑΙ ΚΑΙ ΑΓΩΝΙΑΙ

Θὰ εἶνε ἀληθινὸν θαῦμα, ἐὰν ἡ οἰκογενειακὴ ζωὴ δὲν παρουσιάζῃ, συχνότερον ἢ σπανιώτερον, δυσαρέστους περιπετείας καὶ ἀνάγκας καὶ θλίψεις. Εἰμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι δὲν ὑπάρχει οἰκογένεια, ἡ ὁποία νὰ μὴ ἔχῃ τὰς θλίψεις της. Εἴτε διότι ὁ οἰκογενειάρχης μένῃ χωρὶς ἐργασίαν καὶ ἡ πτωχεία ἐγκατεστάθη ἐντὸς τοῦ οἴκου· εἴτε διότι ζημίαι ἀνέλπιστοι ὡδήγησαν εἰς ναυάγιον οἰκονομικόν· εἴτε διότι ἡ ἐμπάθεια καὶ ἡ ἀδικία ἄλλων προσώπων ἐπιβουλεύονται τὴν τιμὴν καὶ τὸ μέλλον τῆς οἰκογενείας· εἴτε διότι ἀσθένεια σοβαρὰ προσέβαλεν ἕνα ἀπὸ τὰ μέλη αὐτῆς, εἴτε δι' ἄλλας αἰτίας καὶ ἀφορμάς, ἡ θλῖψις θέτει εἰς δοκιμασίαν τοὺς γονεῖς καὶ τὰ τέκνα.

Τί δεικνύουν λοιπὸν πολλοὶ γονεῖς εἰς τὰς περιστάσεις αὐτάς; Ὄχι μόνον ἀνησυχοῦν ὑπερβολικά, ὄχι μόνον στενοχωροῦνται καὶ λυώνουν, ἀλλὰ καὶ χάνουν ὁλοτελῶς τὴν ψυχραιμίαν των καὶ τὸ θάρρος των. Ἐμπρὸς εἰς τὰ ὄμματα τῶν παιδιῶν των ἐμφανίζονται δύσθυμοι, ἀπαισιόδοξοι, ἀμίλητοι, μὲ διαρκῆ ἀγωνίαν. Εἶνε τρομοκρατημένοι καὶ πανικόβλητοι καὶ δὲν παρουσιάζουν καμμίαν ἀκτῖνα παρηγόρου ἐλπίδος. Μὲ τὴν στάσιν των δὲ αὐτὴν δίδουν εἰς τὰ παιδιά των

εντύπωσιν ότι το παν είνε ή ικανότης και ή δύναμις του ανθρώπου, ότι όλα εξαρτώνται από το χρήμα ή από την υποστήριξιν μερικών ανθρώπων, ή, επί τέλους, ότι χρειάζεται «καλή τύχη»! Δεν δίδουν καμμίαν θέσιν εις τον Θεόν και εις την αγαθήν Πρόνοιάν Του. Δεν εκδηλώνουν καμμίαν ελπίδα και καμμίαν εμπιστοσύνην εις την ιδικήν Του βοήθειαν. Και αν εις τας συνομιλίας των αναφέρουν το όνομα του Θεού, το αναφέρουν μάλλον ως αφηρημένην έννοιαν, ως ένα σύμβολον μακρυνόν και ακαθόριστον και όχι ως προσωπικότητα ζωντανήν, ως ύπαρξιν παντοδύναμον και πανάγαθον, ή οποία ενδιαφέρεται διά τους ανθρώπους. Κατ' ουσίαν, έχουν εκτοπίσει τον Θεόν από την ζωήν των και από την ζωήν της οικογενείας. Δεν δυσκολεύονται μάλιστα όταν ακούσουν λόγια ελπίδος προς τον Θεόν, να απαντήσουν μελαγχολικώς, «τί να σου κάμη και ο Θεός;»!!

Όλα αυτά, γεννήματα πίστεως αναιμικής και αφωτίστου και σημεία αλάνθαστα ζωής υλιστικής μάλλον και κοσμικής, είνε επόμενον να επιδράσουν βαθύτατα, αλλά και ολεθριώτατα εις την ψυχήν των παιδιών σας. Η πίστις προς τον Θεόν ή ή απιστία είνε κάτι πού μεταδίδεται από τον ένα εις τον άλλον, και μάλιστα από τους γονείς εις τα τέκνα. Όταν σεις, ο πατέρας ή η μητέρα, κυριεύεσθε από την μέριμναν, την ανησυχίαν, την αγωνίαν, όταν δεν περιμένετε τίποτε από την Πρόνοιαν και προστασίαν του Θεού, όταν εξαρτάτε τα πάντα από τας δυνάμεις σας, από το χρήμα, από ανθρώπους, από την τύχην, από κάθε άλλο πλήν του Θεού, δεν γίνεσθε τοιουτοτρόπως, χωρίς να το έννοήτε, διδάσκαλοι της απιστίας εις τα παιδιά σας; Δεν εννοείτε ότι με το παράδειγμά σας αυτό τα απομακρύνετε από τον Θεόν και τα στερείτε από το φως, την ασφάλειαν, την ειρήνην, την υπομονήν και το θάρρος, τα οποία δίδει ή προς τον Θεόν πεποίθησις και ελπίς;

Θέλετε την ευημερίαν των παιδιών σας; Περισσότερον από τα χρήματα και τα κτήματα και τας γνώσεις, φροντίσατε να τους εμπνεύσετε την φωτισμένην και ζωντανήν πίστιν και ελπίδα προς τον Θεόν. Δείξατε πρώτοι σεις το παράδειγμα της εμπιστοσύνης και της ελπίδος εις την παντοδύναμον προστασίαν Του. Η εμπιστοσύνη προς τον Θεόν ας είνε ή μεγαλυτέρα κληρονομία, την οποίαν με πολλήν επιμέλειαν πρέπει να ετοιμάσετε και να αποθησαυρίσετε μέσα εις τας ψυχάς των τέκνων σας. Και έστε βέβαιοι ότι ή κληρονομία αυτή, ιδίως εις τας κρισίμους στιγμάς του βίου, θα είνε διά τα παιδιά σας ο πολυτιμότερος θησαυρός, πηγή δυνάμεως και ελπίδος, πηγή υπομονής και παρηγορίας.

Από τους χρόνους των διωγμών.

ΕΥΝΙΚΗ

Η

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

—Ό Θεός είνε αγάπη και ευσπλαγχνία· έστειλε τον Υιόν Του διά να Τον κάμη γνωστόν ως Πατέρα, έπειτα δε και να θυσιασθή διά τας αμαρτίας μας και την σωτηρίαν μας.

—Είνε λοιπόν ο φυλακισμένος αυτός κανείς απεσταλμένος του Ολύμπου, της κατοικίας ταύτης των θεών! Είνε απορίας άξιον πώς δεν ήλθε κατά πρώτον εις τας Αθήνας ν' αναγγείλη αυτήν την αλήθειαν.

—Όχι· ο διδάσκαλός μας δεν έρχεται από την Θεσσαλίαν, αλλ' από την Ταρσόν. Είνε Ιουδαίος, όπως λέγεις· εν τούτοις ειξεύρομεν, ότι έχει ήδη περάσει από τας Αθήνας.

—Φέρει λοιπόν καμμίαν παραγγελίαν εκ μέρους του Θεού των Ιουδαίων;

—Ναι· αλλ' ή αγγελία αυτή είνε δι' όλους τους λαούς και όχι αποκλειστικώς διά τους Ιουδαίους.

—Είσαι λοιπόν Ιουδαία;

—Είμαι, είπεν ή κόρη με τόσην υπερηφάνειαν, με όσην θα το έκαμνε μία Ρωμαία δέσποινα καθιστώσα γνωστήν την εθνικότητά της.

—Λέγεις λοιπόν, επανέλαβεν ο Φοίβος ταραγμένος, ότι αυτός ο διδάσκαλος είνε Ιουδαίος και ότι φέρει αγγελίαν δι' όλον τον κόσμον. Αλλά κάθε έθνος έχει τους θεούς του.

—Είνε ψευδείς αυτοί οι θεοί, κατασκευασμένοι από ανθρώπινα χέρια, από ξύλον ή λίθον, ανίκανοι να αισθανθούν και ν' ακούσουν.

—Σώπα, σώπα! είπεν ο Φοίβος έκπληκτος και πληγωμένος απ' όσα ήκουσε. Γνωρίζομεν, ότι τα αγάλματά των είνε κατασκευασμένα από χέρια ανθρώπων. Εις αυτούς οι θεοί ενέπνευσαν το καθήκον να τους κτίσουν κατοικίας, όπου θα ειμπορούν να κατοικούν.

—Δεν υπάρχει παρά ένας μόνον Θεός, είπεν εκείνη, και αυτός ανέτρεψεν άρδην τα είδωλα.

Ό Φοίβος εφάνη προσβεβλημένος από τον λόγον αυτόν.

—Τί! ανέκραξεν, ο Θεός σου νομίζει, ότι είνε μεγαλύτερος από την Παλλάδα Αθηνάν ή και από αυτόν τούτον τον Δία;

—Σου το είπα, αυτοί δεν είνε τίποτε άλλο παρά είδωλα.

—Και αυτός ο άνθρωπος ήλθε ν' αποδείξη, ότι οι θεοί των Αθηνών και της Ρώμης είνε είδωλα, ενώ ο Θεός των Ιουδαίων είνε ο μόνος άξιος αυτού του ονόματος; Είνε λοιπόν παράδοξον ότι κρατείται εις την φυλακήν; Ό νέος διδάσκαλος νομίζει τον εαυτόν του ανώτερον από τους σοφούς μας εις την Ελλάδα, πού κατέχουν όλην την σοφίαν του κόσμου και αυτών των θεών; πού είνε μεμυημένοι εις την μαγείαν και τας επωδάς; πού γνωρίζουν όλα όσα αφορούν τον ήλιον, την σελήνην, τα άστρα;

—Οι σοφοί σας δεν είνε παρά εθνικοί και ειδωλολάτραι, τυφλοί και αμαθείς, απήντησε με ετοιμότητα ή κόρη.

—Τυφλοί και αμαθείς! Ό Πλάτων μας, ο Σωκράτης, τυφλοί, αμαθείς! Και ήθελες να ακούσω αυτόν τον κήρυκα του αγνώστου Θεού σου;

—Ναι· θα ήθελα να ήρχεσο και να ήκουες ο ίδιος την αλήθειαν ταύτην, πού δίδει την ελευθερίαν εις τον κόσμον και καθιστά όλους τους ανθρώπους ίσους ενώπιον του Θεού: Ιουδαίους, εθνικούς, δούλους ή ελευθέρους.

—Όχι, είπε με αποφασιστικόν τόνον ο Φοίβος. Νομίζεις, ότι θα ειμπορέσω ν' ακούσω με ψυχραιμίαν, ότι αυτός ο άνθρωπος τίθεται υπεράνω των ηρώων μας, των φιλοσόφων μας, υπεράνω και αυτών των θεών μας; Εάν ήμην αυτοκράτωρ, σου ορκίζομαι, ότι θα τον έρριπτα εις τα θηρία του ιπποδρομίου.

—Λυπούμαι, διότι σε δυσηρέστησα, είπεν ή νεαρά τυφλή, έπειτα από μικράν σιγήν. Ήλπιζα ότι θα ήθελες ν' ακούσης τα παρηγορητικά λόγια, πού εξέρχονται από τα χείλη του διδασκάλου μας.

—Πώς ονομάζεται ο άνθρωπος αυτός; είπεν ο Φοίβος νεύων αρνητικώς.

—Ονομάζεται τώρα Παύλος, αλλά κατ' αρχάς ελέγετο Σαούλ.

—Δεν θα λησμονήσω το όνομα αυτό, είπεν ο νέος, ενώ εχωρίζετο από την συνομιλήτριάν του.

Δεν ειμπόρεσεν εν τούτοις να μη δοκιμάση κάποιαν λύπην, σκεπτόμενος με ποίον απότομον τρόπον είχεν αποχωρισθή από την νέαν του γνωριμίαν. Αλλ' ή κόρη είχεν υβρίσει τους θεούς· δεν ειμπορούσε να φερθή κατ' άλλον τρόπον προς εκείνην, πού ωμίλησε τόσον περιφρονητικώς διά την Παλλάδα Αθηνάν.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Μία συζήτησις διὰ τὸν Κλῆρον.

Ὅταν πρό τινων ἡμερῶν ἔγινεν εἰς τὴν Βουλήν, ἐξ ἀφορμῆς ἐπερωτήσεως βουλευτοῦ τινος, συζήτησις περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου—καὶ μάλιστα τοῦ Κλήρου τῆς ὑπαίθρου—ἕνας «ἀγροτικὸς» βουλευτής, θεωρῶν τὴν συζήτησιν ταύτην ἀσυμβίβαστον πρὸς τὰς ὑψηλὰς ἀσχολίας τῆς προσωπικότητός του, διέκοψε καὶ εἶπε: «Μὲ τοὺς παπάδες θὰ ἀσχοληθῶμεν τώρα;»

Εἶναι βεβαίως ἀληθές, ὅτι ἐὰν ὁ Κλῆρος τῆς Ἐκκλησίας ἐφρόντιζε νὰ ἐργάζεται σύμφωνα μὲ τὴν ὑψηλὴν ἀποστολήν του, τότε καὶ τὸ ζήτημα τῆς συντηρήσεώς του θὰ τὸ εἶχε λελυμένον καὶ τῆς προστασίας Βουλῶν καὶ Κυβερνήσεων δὲν θὰ εἶχεν ἀνάγκην· ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει καὶ οἱ ὑπὸ τὸν τίτλον «ἀγροτικοὶ» κρυπτόμενοι μαρξισταὶ βουλευταί, παρὰ πᾶσαν τὴν κομμουνιστικήν των πίστιν, τὴν ἀντιχριστιανικὴν καὶ ἀντικληρικήν, θὰ ἠσχολοῦντο καὶ «μὲ τοὺς παπάδες», ἐφ᾽ ὅσον ἔχουν τὴν ἀνάγκην τῶν ψήφων τοῦ λαοῦ. Πάντως ὅμως καὶ τώρα, ἡ περὶ τοῦ Κλήρου συζήτησις καὶ ἐπασχόλησις τῆς Βουλῆς εἶνε ἀνωτέρα τῶν δι᾽ ἀφθόνων ὕβρεων διηνθισμένων μακρῶν κομματικῶν συζητήσεων καὶ τῆς...καρέκλομαχίας.

Ὁ Θεολόγος καὶ ἡ θεολογικὴ γνῶσις.

Εἰς ἐπιμνημόσυνον λόγον περὶ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ζήκου Ρώση, τοῦ πρό τινων μηνῶν ἀποθανόντος εἰς βαθύτατον γῆρας, ὁ τὸν λόγον τοῦτον ἐκφωνήσας συνάδελφός του κ. Κ. Δυοβουνιώτης σημειώνει καὶ τὰς ἀκολούθους σοφὰς τοῦ ἐκδημήσαντος γνώμας:

«Ὁ Θεολόγος πρέπει νὰ ἔχῃ πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι «τοῖς τὰ φαῦλα πράσσουσι Θεὸς οὐκ ἐμφανίζεται» καὶ ὅτι, ὅσῳ ἠθικώτερος ἀποβαίνει, τόσῳ βαθύτερον νοεῖ τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἠθικὰς ἀληθείας καὶ εὐκολώτερον εὑρίσκει τὰς λογικὰς αὐτῶν σχέσεις καὶ αἰτίας. Κατὰ τοῦτο διαφέρει ἡ γνῶσις τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου τῆς γνώσεως τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν ἀληθειῶν. Ἐνῷ δηλαδὴ ἡ πρώτη ἐξαρτᾶται ἁπλῶς καὶ μόνον ἐκ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀτόμου, ἡ δευτέρα ἐξαρτᾶται ὄχι μόνον ἐκ ταύτης, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἠθικῆς, ἄνευ τῆς ὁποίας ἡ κατανόησις τῶν ἠθικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἀληθειῶν εἶναι ἀδύνατος».

Διὰ τὴν ἕνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν.

Περὶ τῆς ἑνώσεως δὲ τῶν Ἐκκλησιῶν ἐφρόνει τὰ ἀκόλουθα.

«Αἱ διαφοραὶ περὶ δογματικῶν καὶ θρησκευτικῶν ζητημάτων, ἐν οἷς δὲν πρόκειται περὶ διενέξεων ἀναφερομένων εἰς ἐπίγεια καὶ ὑλικά, ἀλλ᾽ εἰς αἰώνια καὶ πνευματικὰ ἀγαθά, δὲν λύονται ἐπὶ τῇ βάσει ἀμοιβαίων παραχωρήσεων μετ᾽ ἀδιαφορίας πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς θρησκευτικῆς καὶ χριστιανικῆς ἀληθείας. Ἀμοιβαῖαι παραχωρήσεις ἐν θρησκευτικοῖς καὶ ἐκκλησιαστικοῖς ζητήμασι, χάριν δῆθεν τῆς εἰρήνης τῶν ἐκκλησιῶν, μετ᾽ ἀδιαφορίας πρὸς τὴν θρησκευτικὴν καὶ χριστιανικὴν ἀλήθειαν, δὲν φέρουσιν ἀληθῆ, ἀλλὰ ψευδῆ εἰρήνην, ὡς ἀποδεικνύει τρανῶς ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία. Ἀληθῆ εἰρήνην καὶ ἕνωσιν τῶν ἐκκλησιῶν φέρουσι συζητήσεις σπουδαῖαι ἐξ ἀγάπης πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν καὶ εἰλικρινεῖς, ἄνευ νοητικῆς τινος ἐπιφυλάξεως.

«Πάντως ἡ ἕνωσις τῶν ἐκκλησιῶν πρέπει νὰ εἶναι ἐν τοῖς δόγμασι τελεία, μόνον δὲ ἐν τῇ ἐξωτερικῇ λατρείᾳ καὶ τῷ πολιτεύματι τῆς Ἐκκλησίας δύνανται νὰ ὑπάρχωσι διαφοραί τινες, ὡς ὑπῆρχον καὶ πρὸ τοῦ σχίσματος».

«Ἕνωσις ἐκκλησιῶν ἕνεκα πολιτικῶν λόγων δὲν πρέπει νὰ γίνεται, οὐδὲ εἶναι ἐν τέλει πράγματι ὠφέλιμος, ὡς ἡ ἱστορία δεικνύει».

Ἐκ τῆς χώρας τῶν μαρτυρίων.

Εἰς τὴν ἀγγλικὴν ἐφημερίδα Daily Express ἀνεγράφη, ὅτι κατὰ τὸ Μέγα Σάββατον δύο ὀρθόδοξοι ἱερεῖς ἐτυφεκίσθησαν ἐν Κιέβῳ τῆς Ρωσίας, κατηγορηθέντες, ὅτι ἐνήργουν «προπασχάλιον θρησκευτικὴν προπαγάνδαν». Ἄλλοι δὲ 42 ἱερεῖς ἐφυλακίσθησαν, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἐδίδασκον θρησκευτικὰ μαθήματα εἰς παιδιά. Ὁ ὅλος δὲ ἀντιχριστιανικὸς διωγμὸς ἐνετάθη, ἕνεκα τῆς ἐκδηλωθείσης κατὰ τὸ Πάσχα θρησκευτικῆς ζωτικότητος τόσον εἰς τὴν Μόσχαν, ὅσον καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας. Διὰ τοῦτο κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ Μαΐου ἔκλεισαν ἐν Μόσχᾳ καὶ ἄλλους 12 ναούς, πολυαρίθμους δὲ ἄλλους εἰς τὰς ἐπαρχίας μετέβαλαν εἰς κομμουνιστικὰς λέσχας.

Ἀλλ᾽ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ὅταν εἰς παλαιοτέρους χρόνους ὁ ἀντίχριστος κατεῖχε προσωρινῶς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, κατέφευγε καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν καὶ ἐδημιούργει τὴν Ἐκκλησίαν τῶν κατακομβῶν. Τὸ αὐτὸ μιμεῖται καὶ σήμερον ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας, διωκομένη ὑπὸ τοῦ ἀντιχρίστου. Ἐκ πολλῶν σημείων τῆς Ρωσίας ὑπάρχουν πληροφορίαι, ὅτι ὅπου κλείεται ναός, οἱ πιστοὶ καταφεύγουν εἰς ὑπογείους εὐκτηρίους τόπους, δηλαδὴ πάλιν εἰς τὰς κατακόμβας.

Ὁ «ἡρωϊσμὸς τῆς λατρείας».

Ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἐνταθέντων τελευταίως ἐν Ρωσίᾳ διωγμῶν, Γάλλος δημοσιογράφος, ὑπογραφόμενος μὲ τὸ ψευδώνυμον «Βέραξ», ἐδημοσίευσε μακρὸν ἄρθρον, τὸ ὁποῖον κατέληγε διὰ τῶν ἑξῆς:

«Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ὀρθοδόξους ἐπισκόπους καὶ ἱερεῖς ποὺ σαπίζουν αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἰς τὰ δώδεκα στρατόπεδα τῆς Γκεπεοῦ, ὁ ἀριθμός των εἶνε δυσυπολόγιστος. Εἶνε δὲ ἀξία ὄχι ἁπλῶς τοῦ θαυμασμοῦ ἀλλὰ καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης ὅλων τῶν ἀληθινῶν «ἀνθρώπων» ἡ ἀδάμαστος ἠθικὴ ἀντίστασις ποὺ προβάλλουν οἱ δυστυχεῖς αὐτοὶ ἱερωμένοι εἰς τὰς μπολσεβικικὰς καταπιέσεις. Καὶ ἀποτέλεσμα τοῦ ἡρωϊσμοῦ τούτου μεγαλεῖον εἶνε τὸ γεγονὸς ποὺ ἔχει τηλεγραφηθῆ ἀπὸ ὅλους τοὺς ξένους ἐν Ρωσίᾳ ἀνταποκριτάς, ὅτι κατὰ τὴν νύκτα τῆς 7 πρὸς τὴν 8 Ἀπριλίου, τὸ ἐφετεινὸν Πάσχα, οἱ πιστοὶ ἐπλημμύρισαν μέχρις ἀσφυξίας τὰς ὀλίγας ἐκκλησίας ποὺ ἔμειναν ἐλεύθεραι. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀποτελεῖ τὴν καλυτέραν ἀπάντησιν τῶν τυραννουμένων πρὸς τοὺς τυράννους των».

Ἐν συνεχείᾳ ἐξέθετε πῶς ὁ Ρῶσος μοναχὸς Κωνσταντῖνος Γκέσωφ ἔσωσεν ἐν Φαλήρῳ δύο μπολσεβίκους ναύτας, κινδυνεύοντας νὰ πνιγοῦν, καὶ συνεπλήρωνεν:

«Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ συνάγεται ὅτι ἡ ρωσσικὴ ψυχή, διψῶσα τὸ φῶς τοῦ ἡρωϊσμοῦ τῆς λατρείας, «ἀποστρέφεται τὸ θρησκευτικὸν κενόν», ὅπως βεβαιώνει κάποιος ποὺ ἐγνώρισε καλὰ τὰ μυστήρια τῆς ρωσσικῆς ψυχολογίας, ὁ φιλόσοφος Νικόλαος Μπερντιάεφ. Ἡ Σοβιετικὴ κυβέρνησις ἐπιμένει νὰ ἀναγκάσῃ τοὺς πιστοὺς χριστιανοὺς ὅπως μεταστραφοῦν εἰς τὴν εἰδωλολατρικὴν θρησκείαν τῆς λατρείας τοῦ ταριχευμένου σκηνώματος τοῦ Λένιν ἢ τοῦ ζωντανοῦ Στάλιν. Ἀλλὰ τὸ παιγνίδι αὐτὸ εἶναι μάταιον καὶ ἐπικίνδυνον. Ὅλοι οἱ πιστοὶ δὲν ἔχουν τὴν ἀγγελικὴ καρδιὰ τοῦ μοναχοῦ Γκέσωφ. Καὶ ἔχουν ἄδικον οἱ ἐν Μόσχᾳ νὰ φαντάζωνται ὅτι τὰ πράγματα αὐτὰ ἠμποροῦν «νὰ τελειώνουν πάντοτε μὲ τραγούδια...».

Ἡ ταπείνωσις ἐν τῇ Ἐπιστήμῃ.

Σπουδαίαν θέσιν μεταξὺ τῶν συγχρόνων ἀρχηγῶν τῆς ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ ἐπιστημονικῆς κινήσεως κατέχει ὁ Kirtley Fletcher Mather, καθηγητὴς τῆς Γεωλογίας καὶ Γεωγραφίας εἰς τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Harvard. Οὐδεὶς δὲ ἄλλος σήμερον, γράφων καὶ ὁμιλῶν περὶ ἐπιστημονικῶν ζητημάτων ἐν σχέσει πρὸς τὴν θρησκείαν, ἀναγινώσκεται καὶ ἀκούεται τόσον προθύμως ὅσον ὁ Dr. Mather. Ἰδιαίτατα δὲ ἀναγινώσκεται ὑπὸ τῶν σπουδαστῶν τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Ἐπιστήμη ἀναζητοῦσα τὸν Θεόν», βιβλίον του.

Ἐκ τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Λόγοι ἐκ τῶν λίθων» βιβλίου του μεταφέρομεν τὰ ἀκόλουθα:

«Διὰ τὸν ἐπιστήμονα κάθε γεγονὸς ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ σύμπαντος εἶνε θαῦμα. Ἐμπνέει καὶ σεβασμὸν καὶ θάμβος, εἶνε «σημεῖον καὶ τέρας». Ὅσον περισσότερον γνωρίζομεν τὸν κόσμον, τόσον περισσότερον γίνεται μυστηριώδης καὶ θαυμαστός. Ἡ ἀλαζονεία, ποὺ ἐχαρακτήριζε τόσους ἐπιστήμονας τῶν προηγουμένων γενεῶν, ἔδωκε τὴν θέσιν εἰς τὴν ἀληθῆ ταπείνωσιν, τὴν ὁποίαν θαυμαστῶς ἐπέδειξαν πλεῖστοι ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τῆς συγχρόνου ἐπιστημονικῆς προόδου».

Ἰδιαιτέρως ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἄνθρωπον γράφει:

«Εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς γῆς ἀνεφάνη ἕνα δημιούργημα [ὁ ἄνθρωπος], τὸ ὁποῖον κατὰ καιροὺς ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ὡραιότητα τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου καὶ πρὸς τὴν δόξαν τῆς χαραυγῆς. Ὁ ἄνθρωπος σήμερον δὲν ἔχει ἁπλῶς γνῶσιν τῶν φυσικῶν γεγονότων ποὺ μεταβιβάζονται εἰς μεμακρυσμένας ἀπ᾽ αὐτοῦ ἀποστάσεις, εἰς ἄλλας ἠπείρους καὶ εἰς ἄλλους ἀστερόεντας γαλαξίας, ἀλλ᾽ ἀκόμη ἀνταποκρίνεται εἰς δυνάμεις, τὰς ὁποίας ὀρθῶς ὀνομάζομεν πνευματικάς. Κινεῖται ἀπὸ τὴν κλῆσιν του εἰς τὸ καθῆκον, ὠθεῖται ἀπὸ ὑψηλὰ ἰδανικὰ καὶ εὐγενεῖς ἐμπνεύσεις. Ἔχει τὴν εὐγενῆ ἐπιθυμίαν νὰ ἀνακαλύψῃ τὴν ἀγαθότητα, τὸν ἠθικὸν νόμον, τὴν δικαιοσύνην».

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν οἱ κάτωθι θεολόγοι εἰς τοὺς ἱ. ναούς:

Μητροπόλεως ὁ ἀρχιμ. Σεραφεὶμ Παπακώστας.
Χρυσοσπηλαιωτίσσης ὁ ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Κολιόπουλος.
Ἁγ. Κωνσταντίνου (Ὁμονοίας) ὁ κ. Π. Τρεμπέλας.
Εὐαγγελιστρίας (Πειραιῶς) ὁ ἱεροδ. Κωνσταντ. Πλατής.

Ἐπίσης ὁμιλοῦν οἱ παρεπιδημοῦντες κ. κ. Ἰ. Καψιμάλλης ἐν *Καβάλλᾳ* ἱεροδ. Λεωνίδας Παρασκευόπουλος ἐν *Χίῳ* Ἀθ. Φραγκόπουλος ἐν *Ἰωαννίνοις* Γ. Γεωργαντόπουλος ἐν τῇ περιφερείᾳ *Λαρίσης* καὶ Περικλῆς Φωτόπουλος ἐν *Αἰτωλικῷ* καὶ οἱ περιοδεύοντες κ.κ. Λάζ. Χατζηθέμελις ἐν *Χανίοις* Χ. Παπαγιάννης ἐν *Κερκύρᾳ* καὶ Παν. Παπαγιάννης ἐν *Τρικκάλοις*.

Τύποις «ΖΩΗΣ» — Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι.